

Kvalitetskontroll av auktoriserade revisorer samt registrerade revisionsbolag som utför lagstadgad revision i företag av allmänt intresse

1 Sammanfattande bedömning

Revisorsinspektionen har slutfört sin kvalitetskontroll av det registrerade revisionsbolaget BDO AB (BDO) och auktoriserade revisorer anställda där.

1.1 Systembaserad kvalitetskontroll

Revisorsinspektionen har identifierat allvarliga brister i BDO:s kvalitetsstyrningssystem. Åtgärder behöver vidtas för att kraven enligt gällande kvalitetsstandarder ska uppfyllas, se avsnitt 3. Revisorsinspektionen anmodar därför BDO att vidta relevanta åtgärder för att stärka sitt kvalitetsstyrningssystem.

Revisorsinspektionen har som en del av kvalitetskontrollen även följt upp de iakttagelser som gjordes i samband med den föregående systembaserade kvalitetskontrollen av BDO (dnr 2022–835). Revisorsinspektionen kan konstatera att relevanta åtgärder har vidtagits i vissa av de delar som omfattades av inspektionens tidigare iakttagelser har, men att vissa brister kvarstår.

Med anledning av de identifierade bristerna har Revisorsinspektionen för avsikt att återkomma till BDO i syfte att göra en uppföljande genomgång av BDO:s kvalitetsstyrningssystem och de iakttagelser som redogörs för i avsnitt 3.

1.2 Uppdragsbaserad kvalitetskontroll

Revisorsinspektionen har identifierat vissa uppdragsspecifika granskningsbrister där revisionskvaliteten kan förbättras, se avsnitt 4.1. Revisorsinspektionen anmodar BDO att vidta relevanta åtgärder för att framgent reducera risken för att sådana brister uppstår. Revisorsinspektionen redovisar även iakttagelser rörande områden där dokumentationen i delar har bedömts vara otillräcklig, se avsnitt 4.2.

2 Inledning

Revisorsinspektionen har under år 2025 genomfört en kvalitetskontroll av det registrerade revisionsbolaget BDO. Kontrollen har varit såväl system- som uppdragsbaserad (se nedan). Den har omfattat ett urval av tre revisorer och lika många av dem genomförda revisionsuppdrag för klienter vars räkenskapsår avslutades under år 2024. Det registrerade revisionsbolaget var valt som revisor i alla uppdragen och de utvalda revisorerna var utsedda till huvudansvariga revisorer. I det efterföljande används genomgående begreppet ansvarig revisor för samtliga dessa revisorer.

De slutsatser som Revisorsinspektionen har dragit i samband med den genomförda kvalitetskontrollen redovisas i denna rapport och omfattar områden där Revisorsinspektionen har funnit brister vad gäller den systembaserade kvalitetskontrollen. Rapporten omfattar också områden där inspektionen har funnit brister vid utförandet av revisionsuppdrag inom ramen för den uppdragsbaserade kvalitetskontrollen. Dessutom informerar Revisorsinspektionen om vissa dokumentationsbrister som kunnat konstateras.

Mer information om rättslig ram samt utgångspunkter för kvalitetskontrollen finns i bilaga 1.

3 Systembaserad kvalitetskontroll

3.1 Kvalitetsstyrningssystemet

3.1.1 Organisationsstruktur

Enligt ISQM 1 p. 10 ska revisionsföretaget, vid utformningen av kvalitetsstyrningssystemet, ta hänsyn till företagets art och omständigheter och karaktären på och omständigheterna kring de uppdrag som utförs av revisionsföretaget. Utformningen av kvalitetsstyrningssystemet kan variera mellan olika revisionsföretag beroende på verksamhet och typ av uppdrag.

BDO är i Sverige organiserat i 13 bolag. Av dessa är elva registrerade revisionsbolag. BDO AB, som är det revisionsföretag som kvalitetskontrollerats, är moderbolag. Kvalitetsstyrningssystemet omfattar alla registrerade revisionsbolag. Revisorsinspektionen kan konstatera att de olika revisionsföretagen i vissa delar har olika interna processer och att de uppdrag som utförs skiljer sig åt. Revisorsinspektionen anmodar BDO att säkerställa att kvalitetsstyrningssystemet tar hänsyn till de olika förutsättningarna i de olika revisionsföretagen och att den utvärdering avseende effektiviteten i kvalitetsstyrningssystemet som görs omfattar alla revisionsföretag.

3.1.2 Ansvar och resurser

Enligt ISQM 1 ska revisionsföretaget tillse att de personer som har tilldelats ansvar och roller inom ramen för kvalitetsstyrningssystemet har rätt erfarenhet, kompetens, inflytande och befogenhet inom revisionsföretaget och tillräckligt med tid för att fullgöra det ansvar som de har tilldelats. Enligt p. 32 e och p. 39 a ska revisionsföretaget etablera kvalitetsmål som innebär att de personer som utses att utföra aktiviteter inom ramen för kvalitetsstyrningssystemet och de personer som utför övervakningsaktiviteterna har ändamålsenlig kompetens och kapacitet, inklusive tillräckligt med tid, för att utföra sådana aktiviteter. Enligt p. 39 b ska revisionsföretaget även hantera objektiviteten hos de personer som utför en övervakningsaktivitet, dvs. hantera det självgranskningshot som kan uppstå när en person har deltagit i att utforma, utföra eller vidta den motåtgärd som ska övervakas.

Revisorsinspektionen gör bedömningen att de resurser som BDO har tillställt arbetet med kvalitetsstyrningssystemet inte är tillräckliga för att uppfylla kraven enligt ISQM 1. De personer som arbetar med kvalitetsstyrningssystemet har också andra viktiga roller inom revisionsföretaget vilket gör att det kan vara svårt för dem att lägga ned den tid som krävs för kvalitetsarbetet. Revisorsinspektionen noterar också att rollerna inom ramen för kvalitetsstyrningssystemet inte är tydliga och att samma personer både utför motåtgärder och övervakning av desamma.

Revisorsinspektionen anmodar BDO att säkerställa att tillräckliga resurser läggs på kvalitetsstyrningssystemet, både vad gäller personal och den tid som läggs ned. BDO anmodas även att se över roller och ansvar inom ramen för kvalitetsstyrningsarbetet för att säkerställa objektiviteten hos de personer som utför övervakningsaktiviteterna.

3.1.3 Kvalitetsmål

Revisorsinspektionen kan konstatera att BDO har implementerat alla obligatoriska kvalitetsmål som anges i ISQM 1.

3.1.4 Kvalitetsrisker

Enligt ISQM 1 p. 25 ska revisionsföretaget identifiera och bedöma kvalitetsrisker som grund för utformningen och implementeringen av motåtgärder. Enligt p. 16 r är en kvalitetsrisk en risk som har en rimlig möjlighet att inträffa och som har en negativ påverkan på ett eller flera kvalitetsmål.

Revisorsinspektionen anser att de kvalitetsrisker som BDO identifierat i många fall är allmänt hållna och saknar den detaljnivå som krävs för att ligga till grund för utformningen och implementeringen av motåtgärder. I vissa fall har inte heller kvalitetsrisken en påverkan på det kvalitetsmål som är kopplat till risken. BDO har heller inte alltid anpassat de kvalitetsrisker som erhållits från det internationella nätverket till de förutsättningar som råder i den egna verksamheten.

Revisorsinspektionen anmodar BDO att se över de i kvalitetsstyrningssystemet bedömda kvalitetsriskerna och säkerställa att de ger en god grund för utformningen av motåtgärder.

3.1.5 Motåtgärder

Enligt ISQM 1 p. 26 ska företaget utforma och implementera motåtgärder i form av riktlinjer eller rutiner för att hantera kvalitetsriskerna. Revisorsinspektionen har vid genomgången av de motåtgärder som BDO har implementerat kunnat konstatera att motåtgärderna inte alltid träffar den kvalitetsrisk som motåtgärden ska hantera. Vissa motåtgärder utförs inte alls och vissa motåtgärder utförs men finns inte dokumenterade i kvalitetsstyrningssystemet. Beskrivningen av motåtgärden i kvalitetsstyrningssystemet stämmer inte alltid överens med den som verkligen utförs. I vissa fall finns även ett behov av att anpassa motåtgärder som erhållits från nätverket till de förhållanden som råder i den egna verksamheten.

Revisorsinspektionen anmodar BDO att se över motåtgärderna och säkerställa att de hanterar kvalitetsriskerna på ett adekvat sätt.

3.1.6 Övervaknings- och åtgärdsprocess

I ISQM 1 p. 35 anges att ett revisionsföretag i sitt kvalitetsstyrningssystem ska etablera en övervaknings- och åtgärdsprocess som *del*s ska tillhandahålla relevant och tillförlitlig information om utformningen, implementeringen och användningen av kvalitetsstyrningssystemet, *del*s möjliggöra lämpliga åtgärder för att hantera identifierade brister. Enligt p. 6 ska kvalitetsstyrningssystemet användas på ett kontinuerligt och iterativt sätt för att inom rimlig tid åtgärda brister.

Revisorsinspektionen har identifierat flera brister i BDO:s övervaknings- och åtgärdsprocess. Revisorsinspektionen har vid sin genomgång kunnat konstatera att övervakningsaktiviteter till största delen har utförts i slutet av den årliga utvärderingsperioden. BDO:s övervakningsprocess lägger även stor vikt vid den interna kvalitetskontrollen, vilket innebär att den övervakning som utförs till stor del sker i efterhand på redan avslutade revisionsuppdrag. BDO saknar vidare en godtagbar process för den grundorsaksanalys som är ett krav enligt ISQM 1 p. 41 och det är oklart om de brister som identifieras får en påverkan på kvalitetsstyrningssystemet. Som en del i övervakningsprocessen inhämtar och rapporterar BDO vissa nyckeltal avseende revisionskvalitet till det internationella nätverket. Någon närmare analys eller uppföljning av nyckeltalen har generellt sett inte utförts eller dokumenterats.

Sammanfattningsvis gör Revisorsinspektionen bedömningen att BDO inte har infört en övervaknings- och åtgärdsprocess som uppfyller kraven enligt ISQM 1. Revisorsinspektionen anmodar BDO att se över övervaknings- och åtgärdsprocessen och säkerställa att övervakningen ger en god grund för identifieringen av brister, att identifierade brister utvärderas och att åtgärder implementeras för att åtgärda bristerna. Övervakningen bör ske löpande, till exempel genom inspektion av pågående uppdrag, för att möjliggöra en proaktiv och löpande förbättring av såväl uppdragens kvalitet som kvalitetsstyrningssystemet. BDO anmodas även att förbättra dokumentationen av de aktiviteter, utvärderingar och bedömningar som görs inom ramen för övervaknings- och aktivitetsprocessen.

3.1.7 Uttalande om kvalitetsstyrningssystemet

Enligt ISQM 1 p. 54 ska ett revisionsföretag, minst en gång om året, utvärdera kvalitetsstyrningssystemet. Revisionsföretaget ska därvid uttala sig om målen med kvalitetsstyrningssystemet uppnås enligt något av tre olika alternativ. Kraven på att utvärdera kvalitetsstyrningssystemet och uttala sig om detta gäller alla revisionsföretag. BDO har uttalat sig om kvalitetsstyrningssystemet i transparensrapporten 2024. Mot bakgrund av att BDO i Sverige består av elva revisionsföretag rekommenderas BDO att lämna ett uttalande för varje revisionsföretag eller tydliggöra att det uttalande som lämnas omfattar alla revisionsföretag i BDO:s organisationsstruktur.

Revisorsinspektionen kan också konstatera att BDO:s uttalande inte är helt i överensstämmelse med de alternativ som anges i ISQM 1. Revisorsinspektionen noterar att BDO har åtgärdat detta i transparensrapporten 2025.

3.2 Uppföljning av iakttagelser från föregående kvalitetskontroll

3.2.1 Övervakning av finansiella innehav

Vid den föregående kvalitetskontrollen gjordes en iakttagelse rörande övervakning av personalens finansiella innehav.

Ett revisionsföretag ska enligt ISQM 1 p. 34 etablera riktlinjer eller rutiner för att identifiera, utvärdera och hantera hot mot efterlevnad av relevanta yrkesetiska krav, bl.a. oberoende.

Detta innebär bl.a. att revisionsföretag som reviderar företag av allmänt intresse måste ha riktlinjer eller rutiner för övervakning av finansiella innehav som kan innebära hot mot oberoende. Dessa riktlinjer eller rutiner ska omfatta revisionsföretagets anställda och andra fysiska personer vars tjänster står till förfogande för eller under kontroll av revisionsföretaget, eller en närstående till någon av dessa personer.

Enligt BDO:s policy ska alla nyckelrevisorer anmäla sina finansiella innehav i en databas om de ingår i revisionsteam där revisionskunden har värdepapper som är noterade eller där revisionskunden är ett företag av allmänt intresse. Nyckelrevisorer ska även rapportera närståendes innehav. Förändringar i innehaven ska rapporteras två gånger om året. Stickprovskontroll av inrapporterade uppgifter ska göras minst årligen. Utöver detta ska samtliga i revisionsteamet bekräfta att varken de eller deras närstående har några finansiella innehav i noterad revisionskund. Stickprovskontrollen ska även omfatta dessa personer.

Kretsen av personer som ska rapportera finansiella innehav fastställs inte i revisorslagen, revisorsdirektivet¹ eller i EU:s revisorsförordning². Revisorslagens 21 § innehåller bestämmelser om när en revisor eller registrerat revisionsbolag måste avböja eller avsäga sig ett revisionsuppdrag på grund av ekonomiska kopplingar till revisionsklienten.³ Den innehåller också bestämmelser om att vissa personer inte får delta i revisionsuppdraget. Kraven på oberoende i 21 § revisorslagen gäller revisorn, det registrerade revisionsbolaget och de som har en ställning som gör det möjligt för att påverka resultatet av revisionen.

Av Europeiska kommissionens rekommendation om revisorers oberoende i EU⁴, som föregick revisorsdirektivet, framgår att de personer som har en ställning som gör det möjligt att påverka resultatet av den lagstadgade revisionen är:

- alla personer som är direkt involverade i revisionen,

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsredovisning, årsbokslut och koncernredovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG

² Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 537/2014 av den 16 april 2014 om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse och om upphävande av kommissionens beslut 2005/909/EG.

³ Genom paragrafen implementerades artikel 22.2 och 22.4 i revisorsdirektivet.

⁴ Kommissionens rekommendation av den 16 maj 2002 - Revisorers oberoende i EU: Grundläggande principer (2002/590/EG).

- alla personer som ingår i beslutskedjan⁵ för revisionen, i revisionsföretaget, eller i ett nätverk där revisionsföretaget är medlem,
- alla personer i revisionsföretaget eller dess nätverk som till följd av andra omständigheter har en ställning som gör det möjligt att påverka revisionen.

Personer inom ett revisionsföretags ledning, partners och chefsposition har därför enligt Revisorsinspektionens mening en sådan position att de kan antas kunna påverka resultatet av en revision.

Revisorsinspektionen gör bedömningen att BDO:s rutin för övervakning av finansiella innehav inte till fullo uppfyller de krav som ställs i tillämpliga regelverk.

Revisorsinspektionen anmodar BDO att stärka rutinen för övervakning av finansiella innehav till att omfatta en utökad krets av anställda bl.a. partners, ledning och chefer i linjen. Vidare bör krav ställas på löpande rapportering av förändringar i innehav.

3.2.2 Acceptera och behålla kundrelationer och särskilda uppdrag

Enligt ISQM 1 p. 30 a. i) ska revisionsföretaget etablera kvalitetsmål avseende revisionsföretagets bedömningar av huruvida det är lämpligt att acceptera eller behålla en kundrelation eller ett specifikt uppdrag. Enligt p. A70 kan information som inhämtas under revisionsföretagets process för att acceptera och behålla kundrelationer eller specifika uppdrag ofta vara relevanta för uppdragsteamet när de planerar och utför uppdraget. Enligt ISA 220 *Kvalitetsstyrning för revision av finansiella rapporter* p. 23 ska den ansvariga revisorn, vid planeringen och utförandet av revisionsuppdraget, ta hänsyn till information inhämtad under processen för att acceptera och behålla uppdraget.

BDO har ett särskilt system där uppdragsansvarig revisor dokumenterar kund-utvärderingen. BDO har under år 2025 genomfört kontroller av uppdrag med hög risk i syfte att säkerställa att slutsatser och dokumentation är lämpliga med beaktande av omständigheterna i det enskilda fallet. Revisorsinspektionen rekommenderar BDO att

⁵ Inbegriper alla de personer som har ett direkt ansvar för övervakning, ledning, arvode eller tillsyn avseende en revisionspartner i revisionsteamet eller genomförandet av en revision på kontorsnivå, landsnivå, regional nivå eller global nivå. Beslutskedjan inbegriper alla partner, huvudmän och aktieägare som förbereder, granskar eller direkt påverkar bedömningen av det som en revisionspartner i ett revisionsteam presterar, eller på annat sätt bestämmer deras ersättning för deltagandet i revisionsuppdraget.

utöka kontrollerna av kundutvärderingar till att även omfatta uppdrag med en annan risknivå än hög och att överväga att införa en centraliserad process för kundutvärderingar.

3.2.3 Övervakning

3.2.3.1 Högriskuppdrag

Vid den föregående kvalitetskontrollen rekommenderades BDO att införa en mer frekvent övervakning av högriskuppdrag, t.ex. genom genomgångar av färdiga revisioner (cold reviews), skrivbordsgranskningar med fokus på riskområden i ett antal uppdrag (dash board reviews) eller genom pre-issuance reviews. Revisorsinspektionen noterar att BDO har genomfört en begränsad kvalitetskontroll av högriskuppdrag under åren 2024 och 2025. Revisorsinspektionen rekommenderar BDO att vidmakthålla detta så att det blir en årligt återkommande aktivitet.

Enligt ISQM 1 p. A138 är en viktig del i revisionsföretagets kvalitetsstyrningssystem att brister identifieras tidigt och åtgärdas snabbt och effektivt. Inspektionen rekommenderar därför BDO att utöka omfattningen av övervakningen av högriskuppdrag till att även omfatta övervakningsåtgärder löpande under uppdragets gång.

3.2.3.2 Uppdragsanknuten kvalitetskontroll

Revisionsföretaget ska enligt ISQM 2 p. 24 etablera riktlinjer eller rutiner med avseende på utförandet av den uppdragsanknutna kvalitetskontrollen. Revisorsinspektionen har tagit del av hur mycket tid som har lagts ned på samtliga högriskuppdrag av den särskilde kvalitetsgranskaren (vid BDO benämnd EQR). I likhet med föregående kvalitetskontroll är Revisorsinspektionens bedömning att den nedlagda tid som redovisats per uppdrag generellt är låg, sett till det betydande ansvar kring kvalitetskontroll som granskaren har.

I ett av uppdragen som kvalitetskontrollerats hade EQR endast tidrapporterat tre timmar för den uppdragsanknutna kvalitetskontrollen, vilket enligt Revisorsinspektionen inte var tillräckligt mot bakgrund av revisionsuppdragets storlek och komplexitet.

Revisorsinspektionen har under kvalitetskontrollen informerats om att aktuell EQR inte tidrapporterat all tid som lagts på uppdraget.

Revisorsinspektionen anmodar BDO att säkerställa att utsedda EQR lägger tillräckligt med tid på denna viktiga roll och att nedlagd tid tidrapporteras korrekt. Övervakning bör även ske löpande för att säkerställa att EQR utför de moment som ingår i rollen i rätt tid.

3.2.4 Hur uppdrag utförs

3.2.4.1 Användning av specialister

Revisorsinspektionen uppmärksammade i den förra kvalitetskontrollen att arbete utfört av specialister i flera fall inte signerats i revisionsverktyget. I ett av de nu kontrollerade uppdragen saknas dokumentation i revisionsverktyget av arbete utfört av en specialist. BDO har uppgett att det beror på att specialister av oberoendskäl generellt sett inte får tillgång till revisionsverktyget.

Enligt ISQM 1 p. 31 f ska uppdragsdokumentation sammanställas och sparas på lämpligt sätt. Enligt ISA 230 *Dokumentation av revisionen* p. 14 ska revisorn samla dokumentationen i en revisionsakt. För det fall direkt tillgång till revisionsverktyget inte kan beviljas anmodas BDO att se över relevanta rutiner för att säkerställa att väsentlig dokumentation som erhållits från specialister dokumenteras i revisionsakten.

3.2.5 Intern kvalitetskontroll

Enligt 21 § första stycket 8 Revisorsinspektionens föreskrifter (RIFS 2018:2) om villkor för revisorers och revisionsbolags verksamhet (verksamhetsföreskrifterna) ska ett revisionsföretag, med beaktande av den egna verksamhetens omfattning och komplexitet, inrätta ett system för intern kvalitetskontroll som bl.a. säkerställer hög kvalitet i lagstadgad kvalificerad revision. Även ISQM 1 innehåller krav på revisionsföretaget att inkludera inspektion av slutförda uppdrag i sina övervakningsaktiviteter. Enligt p. 38 c ska revisionsföretaget välja ut minst ett slutfört uppdrag för varje uppdragsansvarig på en cyklisk basis som bestäms av revisionsföretaget.

BDO International genomför regelbundna kvalitetskontroller av sina nationella medlemsbyråer. Revisorsinspektionen har tagit del av resultatet för den senaste kontrollen (utförd år 2024). Av rapporten kan utläsas att av 13 granskade uppdrag var två underkända och fyra godkända med omfattande förbättringsförslag.

I den nationella kvalitetskontrollen som utfördes under hösten 2024 granskades 28 uppdrag. Resultatet visar att sju revisorer bedömdes ligga på de två lägsta betygsstegen (två var underkända och fem godkända med omfattande och/eller allvarliga förbättringsområden).

Revisorsinspektionen kan konstatera att utfallet i både den internationella och den nationella kvalitetskontrollen har förbättrats från föregående kontroll, men resultatet kan ändå inte ses som tillfredsställande. Revisorsinspektionen anmodar BDO att fortsätta arbetet med att förbättra resultaten i både den internationella och den nationella kvalitetskontrollen. Revisorsinspektionen rekommenderar också att BDO i det årliga urvalet av de revisorer som ska kvalitetskontrolleras inför ett riskbaserat urval och ett mått av slumpmässighet.

3.3 Implementering av programvara

I två av de uppdrag som kvalitetskontrollerades utförde revisorerna även koncernrevision. I det revisionsverktyg som BDO använder implementerades en ny modul för koncernrevision sent. Detta fick till följd att planeringen dokumenterades sent i revisionsverktyget i dessa två uppdrag.

Enligt ISQM 1 p. 32 f ska ett revisionsföretag se till att de tekniska resurser, vanligen IT-applikationer, som används vid utförandet av uppdrag är lämpliga och att de utvecklas, implementeras och underhålls. Revisorsinspektionen anmodar BDO att säkerställa att implementering av ny eller förändrad programvara genomförs på ett sådant sätt att utförandet av revisionsuppdrag och dokumentationen av dessa inte försvåras.

3.4 Skyldigheter enligt penningtvättsregelverket

3.4.1 Allmän riskbedömning och revisionsverktyg

I det revisionsverktyg som används vid BDO framgår inte på ett tydligt sätt hur bedömningen inom området penningtvätt korrelerar till BDO:s allmänna riskbedömning. Frågor i revisionsverktyget är visserligen baserade på den allmänna riskbedömningen och det finns möjlighet att fylla i text i fritext, men för att tillse att den allmänna riskbedömningen faktiskt tillämpas i varje revisionsuppdrag anmodar Revisorsinspektionen BDO att utforma systemstödet på ett sådant sätt att

bedömningarna på ett tydligare och tvingande sätt kan utläsas vara baserade på den allmänna riskbedömningen.

3.4.2 Årlig utvärdering av kundkännedom

Enligt 9 § Revisorsinspektionens föreskrifter (RIFS 2021:1) Åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (nedan kallade penningtvättsföreskrifterna), ska en utvärdering av kundkännedom och kundens riskprofil göras minst en gång per år av pågående uppdrag. BDO har som rutin att uppdragsansvarig årligen ska göra en kundutvärdering och riskbedömning, men det finns inget krav att den utförs före planeringen och utförandet av årets revision. Revisorsinspektionen anser att den årliga kundutvärderingen och riskbedömningen bör utföras innan det årets revisionsuppdrag påbörjas för att revisorn i sin revision ska kunna ta hänsyn till kundriskprofilen och den information som inhämtas under kundutvärderingsprocessen.

3.4.3 Kontroll av uppdrag och utvärdering

Enligt 6 § penningtvättsföreskrifterna ska revisionsföretaget på grundval av en riskbedömning, men minst vart tredje år, utföra periodiskt återkommande kontroller av revisorernas åtgärder i enskilda uppdrag för att säkerställa att lagen (2017:630) om åtgärder mot penningtvätt och finansiering av terrorism (penningtvättslagen), penningtvättsföreskrifterna och de interna riktlinjerna och rutinerna efterlevs. Kontrollen ska ske genom att minst ett avslutat uppdrag för varje revisor granskas och ska åtminstone omfatta kontroll av åtgärder och dokumentation avseende kundkännedom, kundriskprofil och övervakning. Datum för kontrollen, eventuella upptäckta brister samt planerade och genomförda förbättringsåtgärder ska dokumenteras. Dokumentation av detta slag är ett viktigt underlag för såväl BDO:s egen som Revisorsinspektionens granskning av vidtagna åtgärder på området.

BDO har inte i sin kontroll dokumenterat eventuellt upptäckta brister eller planerade och genomförda förbättringsåtgärder. Revisorsinspektionen anmodar BDO att dokumentera sådana uppgifter och ett omdöme om utfallet av granskningen.

3.4.4 Identitetskontroll och kommunikation

Av utbildningsmaterial framtaget inom BDO som Revisorsinspektionen tagit del av framgår att många personer inte använder kundrelationssystemet löpande eller alls såsom det är tänkt och att identitetskontroll inte görs i tid. Det uppges även i materialet att en centralisering av kundkännedomprocessen och riskbedömningar skulle kunna motverka problemet.

BDO har under kvalitetskontrollen uppgett att bristerna är av mindre omfattning än det som framgår av utbildningsmaterialet. Revisorsinspektionen anmodar BDO att motverka de iakttagna bristerna och även att tillse att den interna kommunikationen är balanserad.

4 Uppdragsbaserad kvalitetskontroll

4.1 Brister vid utförandet av revisionsuppdragen

4.1.1 Särskilt betydelsefulla områden i revisionsberättelsen

Enligt EU:s revisorsförordning artikel 10 p. 2 c ska revisionsberättelsen, som stöd för revisorns uttalande, bl.a. innehålla en beskrivning av de viktigaste bedömda riskerna för väsentliga felaktigheter, en sammanfattning av revisorns åtgärder till följd av dessa risker och, i förekommande fall, de viktigaste iakttagelserna med anledning av dessa risker. Detta brukar sammanfattningsvis benämnas särskilt betydelsefulla områden.

I ett uppdrag har värdering av goodwill och andelar i koncernföretag angetts som ett särskilt betydelsefullt område i revisionen. I sammanfattningen av revisorns granskningsåtgärder anges i revisionsberättelsen bl.a. att revisorn utvärderade företagsledningens förmåga att prognostisera framtida försäljningstillväxt och bruttomarginal genom att jämföra faktiska resultat med företagsledningens historiska prognoser och företags historiska resultat. Av revisorns dokumentation finns endast en jämförelse mellan utfallet för helåret 2024 och resultatet till och med kvartal 3 med tillägg för budget för kvartal 4. Revisorn har förklarat detta med att det inte finns så mycket historik att tillgå. Vidare anges som granskningsåtgärd att revisorn med hjälp av värderingsspecialister har utvärderat bolagets känslighetsanalys genom jämförelse mot egna känslighetsanalyser för att validera upplysningar kring de antaganden som är mest känsliga. En genomgång av

revisorns dokumentation visar att värderingsspecialister utfört och dokumenterat känslighetsanalys för vissa väsentliga antaganden, men inte för alla.

Beskrivningen i revisionsberättelsen av de åtgärder som vidtagits vad gäller det särskilt betydelsefulla området är inte helt rättvisande. Vissa av de åtgärder som beskrivs i revisionsberättelsen kan inte heller utläsas av dokumentationen.

4.2 Brister där fortsatt utredning krävs

I ett uppdrag har iakttagelser gjorts vad gäller efterlevnad av rotationsregler och därmed oberoendet. Iakttagelserna har bedömts vara av den karaktären att fortsatt utredning ska ske inom ramen för ett ärende inom den riskbaserade tillsynen.

I samma uppdrag har iakttagelser gjorts vad gäller granskning av placeringstillgångars existens och säkerställande av deras varaktighet och långsiktighet. Iakttagelserna har bedömts vara av den karaktären att fortsatt utredning ska ske inom ramen för ett ärende inom den riskbaserade tillsynen.

I ett annat uppdrag har iakttagelser gjorts vad gäller granskning av intäkter. Iakttagelserna har bedömts vara av den karaktären att fortsatt utredning ska ske inom ramen för ett ärende inom den riskbaserade tillsynen.

4.3 Dokumentationsbrister

Med dokumentationsbrister avses sådana fall där revisorn har förmått göra den påstådda granskningen sannolik, men där Revisorsinspektionen vill peka på att dokumentationen i vissa delar varit bristfällig.

I ett uppdrag är dokumentationen av revisorns förståelse för IT-miljön bristfällig.

I ett uppdrag har en diskussion om oegentligheter med företagsledningen inte dokumenterats.

I ett uppdrag är granskningen av den försäkringstekniska avsättningen avseende oreglerade skador bristfälligt dokumenterad.

I ett uppdrag är dokumentationen av granskning av närståendetransaktioner bristfällig.

I ett uppdrag har en konsultation inte dokumenterats i revisionsakten.

I ett uppdrag rapporterade enhetsrevisorerna två fall av oegentligheter. Revisorn gjorde bedömningen att omständigheterna inte var allvarliga och att beloppen inte var väsentliga. Den underliggande dokumentationen till revisorns ställningstagande saknas i revisionsakten.

I ett uppdrag saknas dokumentation av stora delar av utförd förvaltningsrevision.

I ett uppdrag har revisorn inte erhållit ett revisionsuttalande från en av enhetsrevisorerna. Revisionsteamet har inte dokumenterat sina ställningstaganden kring detta och eventuell påverkan på koncernrevisionen.

I ett uppdrag har den analytiska granskning som ska genomföras i revisionens slutfas inte dokumenterats på ett tillfredsställande sätt.

I ett uppdrag har komplettering av revisionsdokumentation skett efter att revisionsberättelsen avlämnats. Det har även framkommit att väsentlig dokumentation lagrats på en gemensam digital yta i stället för i revisionsakten.

I ett uppdrag har revisionsteamet inte, inom den av BDO fastställda tidsperioden för stängning av revisionsakt, dokumentera samtliga obligatoriska moment innan akten automatiskt stängdes.

Kvalitetskontrollen avslutades vid slutmöte med BDO:s ledning den 3 oktober 2025.

Bilaga 1 Rättslig ram och utgångspunkter för kvalitetskontrollen

Revisorsinspektionen har i uppdrag att minst vart tredje eller vart sjätte år genomföra sådan kvalitetskontroll som avses i artikel 26 Europaparlamentets och rådets förordning nr 537/2014 av den 16 april 2014 om särskilda krav avseende lagstadgad revision av företag av allmänt intresse och om upphävande av kommissionens beslut 2005/909/EG (EU-förordningen). Revisorsinspektionens återkommande kvalitetskontroll sker dels på företagsnivå, dels på uppdragsnivå.

På företagsnivå görs en systembaserad kvalitetskontroll av revisionsföretaget. Kontrollen innebär att Revisorsinspektionen granskar hur revisionsföretagets system och processer är utformade och fungerar. Syftet är att säkerställa att revisionsuppdrag i företag av allmänt intresse utförs enligt god revisorssed och god revisionssed.

På uppdragsnivå genomförs Revisorsinspektionens kvalitetskontroll med inriktning på hur lagstadgad revision utförs i enskilda uppdrag. Genom den uppdragsbaserade kontrollen får Revisorsinspektionen underlag för att bedöma såväl effektiviteten i revisionsföretagets system för kvalitetssäkring som kvaliteten i enskilda revisorers arbete.

Systembaserad kvalitetskontroll

Det åligger ledningen för ett revisionsföretag att inrätta och upprätthålla ett kvalitetsstyrningssystem som innefattar riktlinjer och rutiner för hantering av vart och ett av följande områden.⁶

- ✓ Riskbedömning
- ✓ Styrning och ledarskap
- ✓ Relevanta yrkesetiska krav
- ✓ Acceptera och behålla kundrelationer och specifika uppdrag
- ✓ Uppdrags utförande
- ✓ Resurser

⁶ EU-förordningen, revisorslagen (2001:883), förordning (1995:665) om revisorer, Revisorsinspektionens föreskrifter (RIFS 2018:2) om villkor för revisorers och registrerade revisionsbolags verksamhet och International Standard on Quality Management (ISQM) 1 – *Kvalitetsstyrning för revisionsföretag som utför revision och översiktlig granskning av finansiella rapporter samt andra bestyrkandeuppdrag och närallgande tjänster.*

- ✓ Information och kommunikation
- ✓ Övervakning med tillhörande åtgärder

Målet ska vara att utforma, implementera och använda kvalitetsstyrningssystem som ger revisionsföretaget en rimlig försäkran om att företaget och dess personal fullgör sitt ansvar i enlighet med standarder för yrkesutövningen och tillämpliga krav i lagar och andra författningar, utför uppdrag i enlighet med sådana standarder och krav, och att rapporter som utfärdas av revisionsföretaget eller en uppdragsansvarig är lämpliga med hänsyn till omständigheterna.

Allmänhetens intresse tillgodoses genom ett konsekvent genomförande av uppdrag som håller god kvalitet. Utformningen, implementeringen och användningen av kvalitetsstyrningssystemet möjliggör ett konsekvent genomförande som håller god kvalitet genom att ge revisionsföretaget en rimlig försäkran om att målen med kvalitetsstyrningssystemet uppnås.

Uppdragsbaserad kvalitetskontroll

Kvalitetskontrollen görs utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och för att ge Revisorsinspektionen rimlig grund för sina slutsatser om kvaliteten i utförd revision.

Kvalitetskontrollen innebär inte att Revisorsinspektionen går igenom en avslutad revision i alla dess delar eller att en fullständig analys görs av alla förhållanden i revisionen. Syftet är inte heller att bedöma om, de av revisorerna, granskade årsredovisningarna eller annan extern rapportering har varit i alla avseenden korrekt utformade.

Revisorsinspektionens uppdragsgenomgångar har inte enbart som syfte att bedöma om revisionsföretaget och de vid detta verksamma revisorerna uppfyller gällande krav på god revisorssed och god revisionssed. Revisorsinspektionens kvalitetskontroll ska även bidra till en utveckling av revisionskvaliteten i de enskilda uppdragen.

Brister vid utförandet av revisionsuppdragen

Vid bestämmandet av vilka granskningsbrister som inkluderas i rapporten tas hänsyn till den identifierade bristens väsentlighet i relation till god revisionssed, både när gäller det individuella uppdraget som inspekterats och de specifika fokusområden som varit aktuella

under vår inspektion. Om identifierade brister av liknande slag har noterats i fler än ett inspekterat uppdrag vägs också detta in.

Om brister uppmärksammas vid kvalitetskontroll av revisionsföretag samt personvalda revisorer förelägger revisionsföretaget att lämna ett skriftligt svar på vilka åtgärder som har eller kommer att vidtas för att komma till rätta med bristerna.

Om brister uppmärksammas vid kvalitetskontroll av enbart personvald auktoriserad revisor följs dessa regelmässigt upp under kommande inspektion hos revisionsföretaget.

Dokumentationsbrister

En auktoriserad revisor ska enligt god revisionssed dokumentera dels sådana förhållanden som har betydelse för att ge bevis till stöd för uttalandena i revisionsberättelsen, dels sådana förhållanden som utgör bevis för att revisionen har planerats och utförts enligt god revisionssed. Bestämmelser om dokumentation finns i 24 § revisorslagen (2001:883) och 7–12 §§ Revisorsinspektionens föreskrifter (RIFS 2018:2) om villkor för revisorers och registrerade revisionsbolags verksamhet. Dessa kompletteras av International Standards on Auditing (ISA) 230 Dokumentation av revisionen.

Dokumentationen ska vara tydlig och sammanställd på ett överskådligt sätt. Av dokumentationen ska framgå bl.a. hur granskningen har planerats, vilken granskning som har genomförts, när granskningen har utförts, vilka iakttagelser som har gjorts och vilka slutsatser som har dragits. Underlåtenhet att fullgöra dokumentationsskyldigheten på ett riktigt sätt bedöms som allvarlig, eftersom den försvårar en analys och en tillfredsställande bedömning av arbetet i efterhand.

Den omständigheten att en revisor inte dokumenterar sina granskningsåtgärder enligt gällande föreskrifter behöver i och för sig inte innebära att hans eller hennes granskningsåtgärder har varit otillräckliga. Revisorn måste då kunna redogöra för sin granskning på ett sådant sätt att det vid en helhetsbedömning framstår som sannolikt att de påstådda åtgärderna har utförts och att de har haft en sådan inriktning och omfattning att de har kunnat tjäna som underlag för välgrundade slutsatser. Vid denna bedömning beaktar Revisorsinspektionen bl.a. hur detaljerade uppgifter revisorn har lämnat om sina granskningsinsatser. Om revisorn inte förmår att göra den påstådda granskningen

sannolik, utgår Revisorsinspektionen från att någon tillfredsställande granskning inte har skett.

Dokumentationsbrist som i rapporten inte redovisas som brist vid utförandet av revisionsuppdragen behöver inte kommenteras i särskild ordning av revisionsföretaget.

Uppföljning

När revisionsföretaget föreläggs att yttra sig över rapporterade brister ska detta svar inkludera detaljerad information om vilka åtgärder som vidtagits eller planeras. Vidare ska svaret innehålla en analys av grundorsaker till identifierade brister, en s.k. root-cause analysis. Detta innebär att revisionsföretaget ska utvärdera om bristerna har sin grund i systembrister som kräver omedelbara rättelseåtgärder, svårigheter att tillämpa relevant normgivning eller beror på andra faktorer som kan knytas till det individuella uppdraget eller den ansvarige revisorn. Revisorsinspektionen följer upp att vidtagna eller planerade åtgärder är tillfredsställande under kommande inspektion hos revisionsföretaget.